

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Formandsberetning Mønsted Vandværk, - ved generalforsamling d. 22. marts 2022.

Indledning

Så blev det 1. kvartal af år 2022, og tid til Mønsted Vandværks ordinær generalforsamling. Det er ikke mere end 9 måneder siden, vi havde sidste generalforsamling, der var tidmæssig forskudt, lige som så meget andet pga. Covid 19.

Vi havde den sidste generalforsamling d. 10. juni 2021, selvfølgelig med baggrund i driftåret 2020. Men jeg var i sidste års beretning lige omkring nogle af de ting, som rørte sig for vores vandværk i starten af 2021, så der vil blive lidt, hvor nogle af jer tænker – det har han da fortalt om før.

Covid 19 fyldte også en del i 2021. Danmark var lukket ned, en sommer hvor man næsten glemte at det fandtes, og så et efterår hvor det hele strammede til igen.

Selvfølgelig betyder det også noget for vores lille vandværk. Ikke ift. den daglige drift for der skal, og bliver, altid leveret frisk rent vand ude ved alle forbruger hver dag, hele året, og det gør vi som bestyrelse stadig med glæde. Men vores aktivitet som bestyrelse har igen været påvirket. Ikke så meget med interne møder, men eksterne møde, og herunder erfaringsudveksling med andre vandværker, har igen i 2021 været stærk begrænset.

På generalforsamling 2021 var der genvalg til de 2 bestyrelsesmedlemmer som genopstillede. Dermed kunne den nye "gamle" bestyrelse sætte sig sammen på første møde og konstituer sig, og dette blev på samme måde som før generalforsamlingen 2021.

Vi har i året 2021 haft 6 endelig bestyrelsesmøder. Nogle af os har været ude og kontrollere stophane på hovedledningen en aften. Vi har deltaget i møde omkring byfornyelse projekter i Mønsted, dette kommer jeg lige tilbage til lidt senere i beretningen. Nogle af os har deltaget i virtuelle temamøder og kursus via computeren hjemmefra, i bedste covid-19 stil.

Der har været flere møder ifm. planer og udførsel af udstykningen Flagermusvej i Mønsted.

Vi er også medlem af Viborg Vandråd. Det er et fællesskab for alle almene vandværker i Viborg Kommune. Der er 47 af kommunes 73 vandværker medlem. Her har der været begrænset aktivitet i 2021 pga. covid 19. Men vi deltog i Repræsentantskabsmødet for Vandrådet i september 2021. Dels pga. mødet, men også fordi der var tema indslag om PFAS-stoffer i vandet.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Vi har også været repræsenteret med 3 personer i sensommeren 2021, til infomøde med Viborg Kommune, omkring Borings Nær Beskyttelses Områder (BNBO), det emne kommer jeg også tilbage til i dette års beretning.

Så selv om Covid 19 har været over landet i 2021, og sat visse begrænsninger, har vi i bestyrelsen haft travlt med meget aktivitet for vores vandværk og mange emner på bordet for bestyrelsen.

Der er øget krav til hele forsyningsbranchen. Disse krav gælder selvfølgelig også os som lille vandværk, som det gælder store, og meget store vandværker. Men det er selvfølgelig også det samme produkt som vi leverer, og som vi alle som forbruger skal være sikker på, er frisk, rent og drikkeklar.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Drift situationen i 2021.

Der har været 2 brud på ledningsnettet i 2021.

d. 1. februar 2021 var der brud på Mønsted Skovvej. Der kom vand op ved siden af cykelstien. Det var en iskold vinteraften bruddet blev opdaget og blev repareret. Der var afbrudt for vandet isoleret på Mønsted Skovvej i ca. 2 timer.

d. 4. august 2021 var der brud på hovedledningen i Bredgade. Det var inde på matrikel som hører til Bredgade 23. Bruddet blev repareret over middag. Men vi var desværre nødsaget til at lukke for vandet oppe på Vandværket, pga. en hoved-stopphane ikke kunne lukke helt. Der var lukket for vand til alle forbruger ca. 3 kvarter.

Der var selvsagt mange forbruger, som blev påvirket, når vi bliver nødsaget til at lukke helt ned. Nogen opdager det selvfølgelig slet ikke, da de ikke er hjemme. Men modsat er mange afhængig af vand hele tiden i deres hverdag. Vi kunne konstatere at en af hovedstophanerne midt i Mønsted ikke duede. Derfor var vi nød til at lukke for vandet på den store hane på Vandværket, - desværre.

Jeg fortalte sidste år på generalforsamling, at vi i bestyrelsen havde besluttet at ændre vedligeholdelse procedurerne for vores Vandværk og vores ledningsnet. Vi vil gå fra havari baseret vedligehold til driftsmæssigt vedligehold. Vi havde lige før sommerferien 2021 været ude og kontrollere stophaner i Mønsted by, men havde ikke sat gang i udskiftning af nogle stophaner før sommerferien. Men det er efterfølgende gjort, og netop denne stopphane var planlagt til udskiftning.

Men det viser nødvendigheden af, vi er over og holder vores ledningsanlæg i topform.

Der er udskiftet 2 vandmåler ude ved forbruger. Dels en måler hvor denne var frost-sprunget, dels er vandmåleren på Mønsted Skole udskiftet pga. kommunale krav til levering af data fra vandmåler.

Kompressoren for hydroforen på vandværket var defekt tilbage i februar 2021. Denne blev repareret.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Udbygning og ændringer af lednings anlæg.

Vi har i efteråret 2021 fået etableret vand i udstykningen Flagermusvej. En udstykning med 12 byggegrunde. Vi kobede området til på den eksisterende hovedledning, som ligger på Kalkværksvej ud for Blegevej. Der havde man for mange år siden forberedt en afgang, som kunne gå videre ned mod Kalkgruberne.

Så vi har fået etableret 310 meter ny hovedledning og 13 nye stophaner på vores forsyningsnet.

I 2020, fik vi en takst i vores takstblad for ledningsbidrag for Mønsted by. Det var for at fjerne en gammel aftale fra Fjends Kommune, om at der skulle afregnes efter faktisk omkostninger ved udstykninger. Men også for at ensrette det i den stor Viborg Kommune, ønskede vi at afregne som andre vandværker. Dette blev også godkendt af forvaltningen i Viborg Kommune, så alt er skønt.

Men da der skulle afregnes ledningsbidrag for de 12 nye byggegrunde, skete det ikke uden betydelig svær slag. Der er snakket på ledningsejermøder om denne sag tilbage i oktober 2021, der er skrevet flere mail frem og tilbage og flere telefonkald mellem kommunens projektleder og Mønsted Vandværk.

Enden blev at de 12 grunde er afregnet efter gældende takstblad, præcis som vi skal, i februar 2022. Men det betyder også at denne indtægt er bogført i 2022 regnskabet, men udgiften ligger i 2021 regnskabet.

Så har vi ændret forsyningsforholdene ved Sportsvej 2. Vi har sløffet den eksisterende forsyning, som kom fra Sportsvej, og lavet et nyt stik fra Kalkværksvej frem til garagebygningen, hvor bypedellerne har til huse.

Der er også skiftet 2 eksisterende, men defekte, stophaner på hovedledningsnettet.

Der er tilkoblet 3 nye forbrugere. De har alle været hvor der i forvejen var etableret forsyning ved matrikelgrænsen. Det betyder at vi i 2021 nåede op på 377 forbrugere i Mønsted Vandværk.

Så som I kan høre har vi haft et travlt år, med meget driftsmæssig aktivitet, selv om Covid 19 lagde en dæmper på visse forhold.

Sammen med de driftsmæssige forhold er bla. så også alt omkring vandprøver, BNBO, lang tids planer, indberetning osv. Så jo, vi keder os ikke i bestyrelsen.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Vandprøver.

Vi har i 2021 fået udtaget vandprøver 4 gange. Én gang i hvert kvartal.

Normalvis er de 3 af prøvetagningerne en "lille" omgang, men den 4. prøvetagning analyseres for alverdens stoffer. Der bliver altid taget vandprøver på afgang på vandværket, og så ude ved 1 forbruger et sted på ledningsnettet.

For vores vedkommende var alle 4 vandprøver i år 2021 igen i orden på alle parameter ift. grænseværdier. Den store analyse lå i 2021 i august måned. Der blev bla. kontrolleret for 55 forskellige pesticider rester, men også alle PFAS stoffer var med i denne analyse. I kan alle følge med på prøveresultater af vores drikkevand inde på vores hjemmeside.

Ud over de 4 ordinære vandprøver var det i januar 2021 også tid til 5 års analyse af begge vandboringer. Det er den hele stor kontrol af råvandet direkte fra hver boring, hvor der bla. analyseres for alle de kendte og nærmest ukendt pesticider rester samt en hel masse andet.

Det er også her, med glæde og stolthed, jeg kan sige at alt er ok for begge boringer. Der blev fundet en rest af en enkel sprøjtegift, og i en mængde på 1/10 del af grænseværdien. Det er en svampegift som er brugt frem til år 2000, hvor den blev forbudt. Alle de andre pesticider rester som man hører om i pressen, er ikke målbar overhovedet i vores vand. Og den enkle som er fundet, er lige på grænsen af målbare. Men vi bad om at få den med i vandprøverne fremadrettet, for at følge med i udviklingen. Niveauet er på 1 år faldet til grænsen for at være målbar.

Vi har rigtig godt og rent vand fra Mønsted Vandværk.

Der er ingen tvivl om at der er øget politisk fokus, og øget behov, for beskyttelse af drikkevandet. Senest er der fundet PFAS i flere drikkevandsboringer rundt i landet, men ikke i vores vand.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Vandfonden og BNBO i Viborg Kommune.

Jeg på de sidste 2 generalforsamlinger fortalt om en kommende vandfont i Viborg Kommune. Vi har været til infomøder, der har været forslag fra forvaltningen, Teknik & Miljø udvalget har haft et forslag i offentlig høring, men der er stadig ikke etableret en vandfont i Viborg Kommune. Det er der mange årsager til, som jeg ikke vil komme ind omkring her.

Meningen var, at hver enkel vandforbruger på almene vandværker, skulle indbetale til en fælles vandfont, hvor hvert enkelt vandværk så kunne søge om midler til beskyttelse af grundvandet.

Men selv om der ikke er en vandfont, skal hvert enkelt vandværk have en plan og gerne en aftale for beskyttelse af deres BNBO-område inden udgangen af 2022.

Det er et landspolitisk krav.

Kommunen skal fortage risikovurdering af BNBO-området og fremme processen, så lodsejer og vandværket kan indgå frivillige aftaler.

Men det er en fælles opgave mellem vandværket, lodsejer og kommunen med en deadline pt. pr. 31. dec. 2022.

Vi har åben en dialog med den lodsejer, som har mest jord ved vores 2 boringer. Men er pt. ikke nået til en aftale om beskyttelse af jorden. Der er 2 lodsejer mere, som vi skal i dialog med. Men lige nu ligger koncentrationen på at finde en løsning, hvor der er størst risiko for drikkevandskvaliteten. Vi har informeret Viborg Kommune om hvor langt vi er nået, og hvad vores plan er, men arbejder videre uden deres deltagelse.

Når vi mål inden 31. december 2022? og hvad hvis vi ikke gør?

Der er ikke tvivl om at vi gerne vil i mål med en aftale. Men kan vi ikke komme det, vil vilkårene omkring BNBO-områderne formentlig blive givet fra miljøministeriet. Om det så betyder en eksponering af jorden, eller en fast tabel takst for erstatning, eller det stadig er mulighed med en frivillig aftale, det ved vi af gode grunde ikke.

Men det er et emne og en opgave, som fylder meget for rigtig rigtig mange vandværker i øjeblikket.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Rent økonomisk vil vi fra 2023 opkræve et beløb ved vandværkets forbrugere, som er øremærket til beskyttelse af vores grundvand. Oplægget fra Viborg Kommunen i vandfonden var 1,10 kr./m³. Nu har vi handlefrihed, da der ikke er nogle krav fra Kommunens og/eller en vandfonds side.

Vi har valgt at tage et fast beløb på 25 kr. pr. forbruger pr. år fra 2023.

Hvorfor ikke pr. m³?

Det har baggrund i, vi alle har lige stor interesse i at beskytte vores drikkevand om man bruger meget eller lidt vand.

Hvorfor så 25 kr. ?

Det er bestyrelsen bedst bud pt. på vores egen lille vandfont for Mønsted Vandværk, som hviler i sig selv, så det ikke påvirker drift økonomien eller bliver en sideløbende opsparing. Men selvfølgelig har vi øje på beløbet, og hvordan det ser ud som helhed når div. aftale er på plads.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Nærmeste fremtid for vandværket.

Der er ikke tvivl om at arbejdet med BNBO området fylder meget.

Men vi har mange andre ting som har fyldt i 2021, men som vi også arbejder videre med her i 2022.

Som jeg tidligere fortalte, har vi deltaget i møde om byfornyelsesplanerne for Mønsted. Her selvfølgelig særlig med vandkasketten på ift. de planer som man arbejder med.

Der er planer om, at man skal gøre noget ved området foran mindestenen ved Bredgade 1 & 3. Da man skal arbejde med dette område, har vi i bestyrelsen allerede i 2021 besluttet, at vi vil have skiftet det stykke hovedledning, som ligger i fortovet i området. Det er et gammel eternitrør, og vi kan ikke forsvare, hvis der kommer et brud på netop denne hovedledning f.eks. 2 måneder efter man lige har gjort området færdig med bla. ny belægning. Så derfor venter der et lille stykke arbejder der, inden byfornyelsen skal i gang.

Men med byfornyelsen ligger også en kloak separerings projekt fra 2023 og frem. Det vil været i områder hvor vi primær har gamle eternit rør.

Vi er i tæt dialog med Energi Viborg Spildevands projektfolk omkring dette, da vi samtidig ønsker at få skiftet hovedledning. Vi bange for at der efter kloak separeringsprojektet, vil komme en del brud på eternitrøret, når der har været arbejdet i jorden i nærheden af disse. Det er noget vi kan komme til at slås med i flere år, efter projektet er afsluttet. Men der er også tale om de ældste rør, vi har i ledningsnettet, så de er tilbage fra Vandværkets start i 1952.

Så ift. dette projekt, prøver vi at hægte os med i projektet med den entreprenør, som vinder udbuddet, når dette kloak separerings arbejde udbydes. Men der er mange forhold som skal ind i overvejelserne, når man skal ind og røre ved hovedledningen i byen. Men vigtigst er, at vi skal kunne holde vand på alle forbruger, samtidig med at vi lægger ny hovedledning (i vej arealet), og får forbruger flyttet over fra gammel hovedledning i fortovet til ny hovedledning.

Men det vil være Spildevand selskabet som bestemmer hvilke rækkefølge der graves i. Men de har været lydhøre for vores ønsker og ideer, så det skal nok lykkes som et godt samarbejde, med os som lillebror.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

I 2021 var der også tale om en ny cykelsti fra Blegevej til Mønsted skolen. Men er som bekendt ikke udført endnu. Her har vi en plan om at ligge en ny hovedledning i denne cykelsti til Mønsted by. Hvorfor nu det? Der er i dag 1 hovedledning til Mønsted By. Hvis der sker noget med denne, er alle forbrugere i Mønsted by samt Nyhavn området uden vand. Sammenhold med at denne hovedledning er + 40 år nu, giver det god mening at lægge en ekstra hovedledning til byen, og så dele byen op på 2 forskellige hovedledninger i daglig drift, men mulighed for at ligge hele byen sammen på 1 hovedledning ved evt. brud. Det er forsyningssikkerhed!

Endelig fik vi i 2020 en tidshorisont på holdbarheden af vores hydrofor på vandværket. Det var jeg også omkring på sidste års generalforsamling. Der skal vi have fundet en løsning inden november 2024, da hydroforen her ikke kan godkendes længere.

Så her er vi begyndt at gøre tanker om hvad der skal ske på vandværket, og hvordan vi opretholder et forsyningssikkert og moderne vandværk. Flere elementer på vandværket er fra da vandværket blev bygget sidst i 70'erne. De er stadig funktionsdygtige, men der skal tænkes tanker ift. hvad der skal ske, hvad skal skiftes, større forsyningssikkerhed. Den måde vandværket er opbygget på i slutningen af 70'eren, er det i overensstemmelse med hvordan det bygges i 2022 osv.

Kaj og jeg havde et indledende møde i sidste uge med et firma, som vedligeholder og bygger vandværker. Her blev kastet mange bolde op i luften, nogle skal gribes, nogle skal falde til jorden og der skal tænkes mange tanker. Men der er også et par sårbare ting, ift. sikker drift, som vi skal have taget seriøse hånd om indenfor en kort tidshorisont.

Så som I kan høre, er der mange spændende ting, som venter for vores lille vandværk. Men også mange elementer som koster penge.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Økonomi.

Kaj kommer til økonomien i vandværket om lidt.

Men jeg vil dog lige komme ind omkring et hjørne af vandværkets økonomi.

I vores formålsparagraf står der bla. (lidt omskrevet), at der skal være fornuftig økonomi i vandværket, både til vedligeholdelse og udbygning af vores vandværk og ledningsnet.

Som jeg fortalte på sidste års generalforsamling, sidder vi i bestyrelsen løbende og arbejder med et 5 og et 10 års anlægs- og drifts- budget. Det oprettede vi i 2020, har haft oppe og vende flere gange i 2021, og vil løbende komme til at følge os på bestyrelsesmøder. Det giver os et overblik over hvilke opgaver og økonomi, der ligger de respektive år. De økonomiske tal vi arbejder med, er bedste mands bud, på baggrund af dels vores egne erfaringer dels fra vores netværk i Viborg Vandråd og fra vores leverandører.

Dette er klart, med nogle af de ting som jeg lige har fortalt om, der venter for vandværket og ledningsnettet, så skal der bruges mange penge de kommende år. Så derfor er det rart, at der har været rettidig omhu ift. økonomisk styring af vandværket i mange år, så vi kan opretholde et opdateret og driftssikkert vandværk.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Afrunding.

Vi har i bestyrelsen snakket om, vi intern skal have strammet lidt op på varsling af forbrugerne i bedre tid, når vi bliver nødsaget til at afbryde for vandforsyningen. Det er klart, at vi ikke kan gøre det, hvis der er tale om brud og vi skal have lukke for en del af forsyningsnettet ifm. reparation.

Men ved planlagt arbejde på ledningsnettet, har vi et mål om at få varslet afbrydelse, i dag og tidspunkter, i bedre tid.

Vi har vores varslingsliste med det som hedder "følsomme forbruger", som vi ringer til ved afbrydelse, her både for planlagt og akutte afbrydelse.

Ellers bruger vi Facebook på Mønsted siden, opslag i Brugsen, og vi har et færdig skriv om at vandforsyningen blive afbrudt, hvor vi blot skal sætte dag, dato og tidspunkt på, så kan den omdeles til berørte forbruger.

Men vi må erkende, at vi ikke har været god til at få varslet ud i ordentlig tid ved planlagt arbejde. Men vi prøver at stramme op herfra.

Så vi starter med at minde hinanden om, sammen med smeden, at vi skal varsle ud i bedre tid.

- Medlem af FVD

Mønsted Vandværk

- Vi leverer vandet - det er helt klar

Tak til

At drive vandværket til dagligt, både dag og nat, at hold styre på de mange forsyningsaspekter og regler, på tal, på henvendelser fra både forbruger og offentlige myndigheder kræver hænder.

Så derfor er der lige nogen, som der skal lyde en tak til som afslutning på beretningen.

Der skal lyde en tak til Poul Erik og Michael, vores smede, for jeres indsats og samarbejde i 2021.

En tak til mine bestyrelseskollegaer. Det er en fornøjelse at samarbejde med jer alle. Der har været meget forskelligt, vi har skulle forholde os til og tage praktisk hånd om i 2021, og det var ikke lykkes uden en fælles indsats – så tak til jer.

Og selvfølgelig en tak til dig Jonna for din hjælp med alle de tal, kollonder, debitor og kredit, og ikke mindst når formanden ringer og pludselige lige skal bruge nogle tal.

Som vi plejer at sige - hvad skulle vi gøre uden dig. Så tak for hjælpen Jonna.

Hermed vil jeg give ordet tilbage til dirigenten.